Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5402 — 3/16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1903 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 26 ՇԱԲԱՆ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5402

درعليه‌ده غلطه‌ده « آرەولك » غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՄԱՄՈՒԼԻՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սովորութիւն է ըսել շատ անգամ թէ Մամուլը ազդեցութիւն չունի, «ձայն բարբառոյ յանապատի» կը մնայ, կարեւորութիւն չառներ եւ արդիւնք չի տար։ Այնչափ հասարակ դարձած է այս կարծիքը մեր մէջ, որ ոմանք մինչեւ անգամ պարծանք կը համարին ըսել թէ իրենք մամուլը բանի տեղ չեն դներ, թէ լրագրի գրածները առ ոչ ինչ կը գրեն եւ թէ անարժան կը դատեն անոնց համար ուշադրութիւն դարձնելն իսկ։ Բայց զարմանալին սա է որ նոյն իսկ այդպիսիները ամէնէն աւելի կը յուզուին, իրար կ'անցնին եւ կը բորբոքին, երբ իրենց դէմ գրուած մը տեսնեն։ Պատասխանը անմիջապէս կը փութացնեն, այսինքն կարելի չէ որ հերքումը խուսէն չփակցնեն, որքան ալ արդարացի փաստ պակսէր եւ հերքման տեղի չմնար։ Ըսել է ուրեմն թէ լոկ խօսք են մամուլին դէմ արձակուած արհամարհանքները, որ երբ կեղծիք առաջ կը քշուին՝ արուեստակեալ հպարտութիւն մը, բռնազբօսիկ գոռոզութիւն մը ցուցնելու համար միայն։

Յետոյ կայ ուրիշ երեւոյթ մը. շատ անգամ կը պատահի որ մամուլը եւ լրագրութիւնը ո՛ եւ է բարեսիրական գործի մը համար կոչ մը կ'ընեն ինքնաբերաբար կամ յանձնարարութեամբ։ Սակայն ոչ որ [illegible]

Տօրչեօթըր քաղաքի ազգայիններուն այս նուիրատուութիւնը՝ մանաւանդ անոր տարւէ տարի շարունակելի ըլլալու հանգամանքը՝ այս խորհրդածութիւնը ընել կուտան մեզի, եւ մեզ հետ ամէն խորհող անձերու թէ մամուլին ազդեցութիւնը մեր մէջ բոլորովին «ձայն բարբառոյ յանապատի» չէ, այլ թէ ընդհակառակը իր ազդեցութիւնն ու զօրութիւնն ունի, որ կը շարժէ կրթասիրական ու կրօնասիրական զգացումները, եւ զանոնք կ'արծարծէ ու կ'արդիւնաւորէ միանգամայն։

Այս միակ օրինակը չէ որ հիմ կ'առնենք մեր այս տեսութեան, գրեթէ ամէն օր հանդիսատես ըլլալով նմանօրինակ երեւոյթներու, թէ՛ մօտէն եւ թէ հեռուէն, որոնց շնորհիւ այնքան որբանոցներու պէտքերը կը հոգացուին եւ այնքան նպաստընկալ վարժարաններու գոյութիւնները կը պահպանուին։ Իրաւ անոնք բոլորը կը հաստատեն ամէնէն առաջ նուիրատու բարերարներուն կրթասիրական ու մարդասիրական ազնիւ զգացում ու հոգին, բայց միեւնոյն ժամանակ սա անժխտելի իրողութիւնն ալ կը հաստատեն թէ մամուլի ձայնն ալ իր պատշաճաւոր կոչերով ու նպատակայարմար հրաւէրներով կարեւոր բաժին մը ունի այդ բարի զգացումները արդիւնաւորելու, երբեմն նոյն իսկ ծնուցանելու գործին մէջ, ինչ որ կը ցուցնէ ապաքէն իր ներգործութիւնը եւ զօրութիւնը։ Եւ ահա ատ էր զոր կ'ուզէինք հաստատել։

ՕՍԻԱՆ

ՊՏՈՅՏԻ ՆՈԹԵՐ

[illegible]

Թաւիշն է փռած, զոր կոխելու կ'ափսոսամ չիտակը, եւ որ կ'երկարի, կը տարածուի կը փռուի անսահմանօրէն հեռո՛ւն, մշուշներու մէջ ծրարուած բըլուրներու հովիտներո՛ւն ալ վրայ։ Կապոյտ, լոյծ, անսահման դաշտին քովը՝ անծայրածի՛ր, կանաչ, հաստատուն դաշտ մը ա՛հա։ Աշխին ծառաստանն է։ Սիրուն, խիտ թմբենիներ, սպիտակ ստուար ծաղիկներով, վարդի թփեր, երկար բաղեղաձեւ մացառներ, սուր սուր փշեր, կ'եզերեն պարտէզները, խիտ անանցանելի ցանկեր հիւսելով անոնց շուրջը, որոնց մանր անջրպետներէն ներս, երիկուան շուքով, ալեւոր, վիթխարի ծառեր, հսկայ ուրուականներու պէս, կը տնկուին, ծիգ ծիգ, խորհրդաւոր սարսուռ մը ազդելով։ Հոս, ջուրը կը սողասկի գաղտագողի մարգերուն տակէն, անձայն ու անշշուկ։ Աղբերակ մը, քարի մը տակէն մղուելով, սարսռելով՝ իր խոխոջը կ'երգէ կանաչ թաւիշին վրայ՝ արծաթ մապուին գործելով, մինչ անդին վէրէն եկող դեղնագոյն վտակը առնելով, փչալով եւ զայրագին՝ իր վախճանը կ'երագէ յիմարաբար դէպ ի ծովը։ Քիչ մը վերը, ծառերուն մէջ, ջրաղացն է կկված։ Ջուրը երկար խողովակէն ուժգին եւ յանկարծ ատամնաւոր անիւին վրայ գահավիժելով եւ հոն փշրուելով, ցայտելով, մանրուելով, փոշիանալով՝ իր մեծազօրդ աղմուկը կ'արձակէ, եւ այդ քայքայումի եւ փշրումի պայքարին մէջ պարտուած՝ կը փախչի ջրատուէն, իր զայրոյթը առուներու մէջ շարունակելով եւ ծովուն մէջ մարեցնելով։

Միւս կողմը վանքի գիւղական կեանքն է կը թրթռայ, կ'ալեծփի կը վխտայ։ Սեւ, սպիտակ, կարմիր, պիսակաւոր, միագոյն կովեր, պոչերնին շարժելով եւ բառաչելով, խայտաբղէտ, միագոյն ոչխարներ, այծեր, մայելով, մկկալով, ծանր ծանր, կը վերադառնան դաշտէն՝ նախրորդի եւ հովիւներու հետ, որոնց քովէն կը քալեն անխուսափելի հսկայամարմին շուներ, հօտերու պահապաններ։ Ամէնքն ալ իրենց տեղերը կը գտնեն եւ կը սկսին իրենց ձագուկներու կարօտէն ձայներնին ձգել անձկագին, մինչեւ որ հօտաղները զանոնք իրարու մօտ բերեն, եւ անոնք զիրար սիրեն, հառաչական լզուըստեն՝ բակը կենդանի աղմուկի մը մէջ ձգելով։ Տանտիկիններու գոգը, կովկիթները կը լեցուին՝ կովերու այծերու ոչխարներու ըստինքներէն վազած կաթի ցայտերով։ Ասոնցմէ ետքը կարգը հորթերուն, գառնուկներուն եւ ուլիկներուննէ է, որոնք յարձակելով մօրերնուն վրայ, անոնց տանչակաթ ծծերէն իրենց օրիական բաժինը կը ծծեն անյագօրէն։ Քիչ ետքը, աշխատաւոր եզներ, գոմէշներ, մշակներուն հետ կը բերեն արօրն ու գութանը, ձայն ձայնի տուած ճռճռալո՛վ, երգելո՛վ, հանգչեցնելու իրենց վաստակեալ մարմինները ցերեկուայ աշխատութիւններէն, տաւուն, կանուխ, դեռ չլուսցած, ելլելու իրենց դաշտի սովորական գործին երթալու համար։

Ու բոլորովին մթնած, երբ սենեակնիս կը քաշուինք խաղաղ քո՛ւն մը քաշելու, աչքերնիս հազիւ գոցած՝ ահա երիցս անիծեա՜լ մուներ, մժղուկներ չգիտեմ ո՛ր ծակերէն դուրս եկած անձայն, անշշուկ, լեզգէններո՛վ կը յարձակին դէմքերնուս վրայ, կը խածնեն, կը վառեն, կը մրկեն։ Ընդոստ կը ցատկենք, դէմքերնիս կը փոթթենք, օգուտ չըներ կը խածնեն ու կը խածնեն։ Վերջապէս մինչեւ առաւօտ տեւայտելէ ետքը, տաքուկ ծովուն գըրկերուն մէջ միա՛յն կը գտնենք քիչ մը հանգիստ ու զովութիւն՝ մինչեւ լոյս այրած խոցոտուած մարմիններնուս։

Վան ԱՐՏԱՇԷՍ

Հայրը տղուն.
—Բոլորովին նեղացած եմ, միշտ դասարանիդ վերջինն ես, մինչդեռ քու ընկերներդ Պօղոս միշտ առաջինն է։
—Այո՛, բայց գիտես չէ՞ թէ, հայրիկ, Պօղոսի ծնողքը խելացի մարդիկ են։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԿԵՐՊՈՎ

Բ.

Ծխախոտի հունտը գրեթէ ամէն երկրագործի քով տաստաղէս կրնայ գտնըւիլ, այնպէս որ առանց փոխարինութեան անհոգիւ կուտան իրարու, բայց երբ գործը տունկերուն գայ, այսինքն երբ երկրագործին խասըլխը միամասած ըլլալով սախպալի ուրիշէ տունկ առնել, այն ատեն գինը պարտական է վճարում մը, փոխարինութիւն մը ընել վաճառողին։

Երբ երկրագործը փետրուարի բանը ձեռք կը ձգէ, ալ կը սկսի կամաց կամաց պատրակալ ու խոսունջի պէս գլուխը դուրս հանելու ճիգեր մը ընել։ Մինչեւ մարտի սկիզբները գոռած կ'ըլլայ, անիկա իր չինելիք խասըլխին տեղը, հոգ տանելով որ արեւու ճառագայթներու ուղղակի ազդեցութեան տակ գտնուող տեղ մը ըլլայ, որպէս զի շուտ հասնին ու խիտն ըլլան ծխախոտին տունկերը։ Որովհետեւ արեւու տաքութիւնը հասուղ ընտրուող տեղ մը, որ բնականաբար ցուրտ կ'ըլլայ, հունտին արագ արագ զարգանալուն պատճառ մըն է, քանի որ սաստիկ ցուրտերն ալ հունտին զօրաւոր թշնամիներն են։

Ժամանակը եկած հասած ըլլալով՝ երկրագործը ա՛լ կը սկսի գործել ու պատրաստութիւններ տեսնել՝ հունտը հողին վրայ ցանելու համար։ Ամենէն առաջ գետնին վրայ անկողինի լայնութեամբ ու տեղւոյն համեմատ ալ երկայնութեամբ անկողին մը կը պատրաստէ՝ հոն ընդունելու համար ծխախոտին հունտը։ Այս պատրաստած տեղին վրայ քառանկիւն մը կը ձեւացնէ տախտակներով կամ շիւղերով, գետնէն մէկ կամ մէկուկէս թիզ բարձրութեամբ, ու այս պարսպութեան մէջ լեցնելով ձիու թարմ աղբ, հաւասար ուղղութիւն մը կուտայ անոր. այս աղբին վրայ ալ չորս կամ հինգ մատ հաստութեամբ կ'աւելցնէ աւելի կակուղ ու մաղուած աղբախառն սեւ հող մը։ Գրեթէ ամէն երկրագործ կրնայ ունենալ այս աղբէն եւ փոխանակութեամբ ալ իրարու կուտան։ Շատ աղքատիկ երկրագործները, որոնք կարողութիւն չունին խասըլխին համար անհրաժեշտ եղող բաները ճարելու, անոնք ալ իրենց կարգին միւսներուն հետ ճամբայ ելլելով կը գտնեն արեւու ճակատ տեղ մը՝ որուն հողը բաւական աղբի մօտիկ ըլլայ. այս տեղին վրայ կը շինեն իրենց խասըլխը։ Աղբի տեղ հող միայն գործածելով կը ցանեն իրենց հունտը, ամէն օր խնամք կը տանին, վայրի խոտերը կը մաքրեն, անձրեւ չեկած օրեր կը ջրեն ու կը պատրաստուին ծլած տեսնելու իրենց փոքրիկ ծխախոտները։ Շատ անգամներ պատահած է որ այս վերջիններուն ցանած հունտը աւելի շուտ ծլած ու աւելի արագ հասած են տունկ ըլլալու վիճակին. բայց չմոռնանք ըսելու թէ սաստիկ կը պատահի այն պարագային՝ երբ ցանուելէ անմիջապէս յետոյ օդերը շատ տաք երթան. հակառակ պարագային՝ բնական բան մըն է որ առաջինները պիտի շահին, քանի որ հունտի մը ծլումը կատարելու համար ուրիշ բանի պէտք չկայ բայց միայն խոնաւութեան, օդի ու տաքութեան։

Դառնալով կարող երկրագործին՝ որ իր խասըլխը աղբով շինելու վիճակին մէջ է, անիկա աղբախառն սեւ հողն ալ ձիու թարմ աղբին վրայ մաղելէ յետոյ, ձեռք կ'առնէ հունտը՝ որ արդէն քանի մը օրեր առաջ թրջած ու տաք աղբի մէջ դրուած ըլլալով՝ կը ճաթռտկի։ Ջուրի գաւաթի պարունակութեան չափ մոխիրի մէջ կը լեցնէ երեք սուրճի դգալ հունտ ու լաւ մը իրար խառնելով մոխիրին հետ, կը խաչակնքէ իր երեսը ու անմիջապէս յետոյ կը սկսի ցանել իր ձեռքին մէջ բռնած հնտախառն մոխիրը։ Խասըլխին մէկ ծայրէն սկսելով մինչեւ միւս ծայրը հաւասարապէս կը ցանէ նոյն մոխիրէն. այն ատեն խասըլխին վրայ ձիւնի պէս ճերմակութիւն մը կը պատէ ծայրէ ծայր։ Պէտք է ուշադրութեամբ աչքէ անցընել, ու ցանցառ ճերմակութիւն ունեցող տեղերը քիչ մը հնտախառն մոխիրէն ցանելու է, որպէս զի ցանքը իր հաւասարութիւնը գտնէ։ Բայց ցանելու այս գործողութիւնը կարելի եղածին չափ շուտ լմնցնելու է. երբեք անտեսելու չի գար, քանի որ մոխիրին ճերմակութիւնը ինքնաբերաբար կ'աներեւութանայ, ու երկրագործն ալ խաբուելով՝ տաստ տաստ կը նետէ ձեռքի մոխիրէն. այդպէս աղէկ ըրած չըլլար, որովհետեւ հունտը տաստ նետուած ըլլալով՝ ժամանակին ալ շատ խիտ ու իրար պլլուած դուրս կու գան խասըլխէն։ Այն ատեն երկրագործը շատ կը յոգնի, մինչեւ որ աւելորդները հանելով խասըլխէն՝ կարենայ հաւասարութեան մը մէջ դնել փոքրիկ տունկերը. անկէ վերջ, անոնք, իրենց կարգին թէպէտեւ կ'ուժովնան կամաց կամաց, բայց առնուազն քանի օրի չափ ետ կը մնան։ Հետեւաբար ամէն անգամ ալ չափաւորութիւնը ձեռքէ ձգելու չէ երկրագործը։

Երբ հունտը խասըլխին ամբողջ լայնքին ու երկայնքին վրայ հաւասարապէս ցանելու գործողութիւնը աւարտի, այն ատեն պէտք է երկրագործը բարակ ու աղբախառն մաքուր հող մը մաղէ խասըլխին վրայ՝ կէս մատ հաստութեամբ, ու թեթեւ մը ջրելով ծածկէ։ Ջանալու է պէտք եղածէն աւելի հողով չծածկել փոքրիկ հունտերը, քանի որ մօտիկ ժամանակի մը մէջ ծլելու պատրաստուած ըլլալով, եթէ վրան ծանր բեռեր ունենան գործին չի գար. այն ատեն է որ աւելի դիւրութեամբ պիտի կարենայ իր գլուխը դուրս հանել հողուն տակէն։

Երկրագործը իր այս առաջին աշխատութիւնը գլուխ հանելէ յետոյ պարտական է ամէն օր աչքէ անցընել խասըլխը, օդը բաց եղած ատեն ջրելով՝ ու հոգ տանելով ուշադիր ըլլալու, որպէս զի վայրի մուկերը կամ որդերը չվնասեն։ Գետնի մուկ ըսուած կենդանի մը կայ որ շատ թշնամի է այս կակուղ հողին. սաստիկ կը մտնէ խասըլխին մէջ անկիւնէն ու անոր մէջ շատ մը օձապտոյտ շրջաններ ընելէ յետոյ, դարձեալ իր նախորդ տեղը կը վերադառնայ գետնին մէջ. այնպէս որ իր անցած տեղերու հողերը ներքնուղիի պէս կը բարձրանան, ու երբ երկրագործը խասըլխին երեսը բանայ, անմիջապէս կրնայ նշմարել մուկին չահատակութիւնները. այս պարագային՝ պէտք է որ երկրագործը կամաց կամաց ձեռքով վար կոխէ բարձրացած հողերը. ու դարձեալ հաւասարեցնէ. միեւնոյն ժամանակ մուկին անցքին առջեւ փայտ մը տնկելու է գետինը, որպէս զի երկրորդ անգամուան համար գէթ արգիլուած ըլլայ մուկին անցքը։

Խլրդուկ ըսուած որդ մըն ալ կայ՝ որ ձիու թարմ աղբէն առաջ գալով, իր կարգին կը սկսի աղբին անդին աւելի փոքրիկ ակօսներ բանալ, տաքուկ ու կակուղ հողուն մէջէն հաճելի ճամբորդութիւններ ընելով։

Երկրագործը երբ կը հասնի խասըլխին գլուխը, կը վերցնէ անոր ծածկոցը, ու իր առաջին գործը կ'ըլլայ բարկացած աչք մը նետել ծայրէ ծայր. ու երբ խասըլխին երեսը բարձրացած հողեր երեւին աչքին, մէկ ոստումով արկածին վայրը կը հասնի, ու կը սկսի ուսումնասիրութիւններ ընել առաջ եկած ակօսներուն սկզբնաւորութեան, երկայնութեան ու վերջաւորութեան վրայ։ Ամէնէն առաջ առանց ձեռք դպցնելու հողին՝ հեռուէն պէտք է ուշի ուշով դիտէ բարձրացած հողերը, հասկընալու համար թէ ո՛ւր պատսպարուած է. խլրդուկը՝ շատ անգամներ կը պատահի որ խասըլխին երեսը բացուելէն՝ պաղութիւն մը զգալով փախչելու շարժումներ կ'ընէ գտնուած տեղէն. այն ատեն երկրագործը կը հասկնայ անոր ո՛ւր գտնուիլը, կը հանէ հողին տակէն ու կը սպաննէ։

Արեւոտ օրերուն՝ պէտք է բաց պահել խասըլխը, որպէս զի օդին տաքութիւնը իրեն քաշելով աւելի շուտ ծլի հունտը. բայց գիշերները գոցելու է, որպէս զի ցուրտէն չվնասուի։

Այսպէս, մինչեւ որ հունտը ծլի ու իր առաջին երկու փոքրիկ տերեւները ցոյց տայ, երկրագործը պարտական է օրը գոնէ երկու անգամ աչքէ անցընելով, մուկերուն ու խլրդուկներուն չահատակութիւններուն առաջքը առնելու համար օրը օրին։

Երբ ստիպուած է երկրագործը իր բնակութեան մօտիկ տեղի մը վրայ շինել խասըլխը, այս պարագային պէտք է հոգ տանի որ տան հաւերը չկարենան մօտենալ անոր. չորս կողմը լաւ մը գոցելու ու թող տալու չէ որ անոնք ներս մտնելու ճամբայ մը գտնեն. տարակոյս չկայ թէ հաւերը շատ կը սիրեն կակուղ ու մաղուած հողերուն վրայ զուարճանալ. անոնք երբ հասկնան թէ տեղ մը իրենց գործին գալիք հող կը գտնուի, քանի մը վայրկեանէն՝ շատ մը բարեկամուհիներու ու մէկ երկու բարեկամի ընկերակցութեամբ կը փութան հասնիլ մաղուած ու կակուղ հողին վրայ. անգամ մը որ հասնին իրենց փափաքած տեղը, արագապէս խրտուանները մէկ մէկ զուարճանալու տեղեր բռնելով կը սկսին իրենց ոտքերով հողը դուրս տալ ու պզտիկ փոսիկ մը շինել, իրենց կուրծքը մէջը խոթելու ճիգեր մը ընել. ա՛լ անկէ յետոյ կը սկսին մէկ կողմի վրայ ընկողմանիլ, նոյն փոսիկին մէջ, իրենց թեւերուն ծայրերով հող տալով կռնակնուն վրայ։ Յանկարծ կը հասնի երկրագործը՝ ու դեռ իր առաջին «քշտ»ը չըսած՝ անոնք կը հասկնան իրենց յանցանքը ու ձայներնին բարձրացնելով կը հեռանան։ Երբ երկրագործին խասըլխը այսպիսի ինքնակոչ հիւրերու ներկայութիւնը վայելելու պատիւը ունեցած է, ա՛լ կարելի չէ վստահիլ անոր՝ քանի որ խասըլխին հող տարտղնած վիճակի մը մէջ ըլլալով՝ հունտերն ալ տեղէն անդին ցրուած են։ Հետեւաբար՝ երկրագործ մը շատ հեռատես աչքով նայելու է իր գործին, հոգ տանելով ամէն տեսակ արկածէ պահպանելու խասըլխը։

Երբ փոքրիկ տունկը դուրս կու գայ գետնէն, այն ատեն պէտք է երկրագործին զգուշութիւնը աւելի շատնայ, ու շատ անգամներ միայն հեռանայ անոր մօտէն. այս միջոցին ալ՝ դարձեալ ջուր տալու է անձրեւ չեկած օրերու մէջ, վայրի խոտերը շարունակ մաքրելու ու շատ մաքուր պահելու է խասըլխը, որպէս զի արագ արագ զօրանան փոքրիկ տունկերը։ Ամէն անգամ որ վայրի խոտերը մաքրելու գործողութիւնը կ'աւարտի, պէտք է ջրել, աւելի՝ հաւու աղբի ջրով, խոտերը մաքրելու ատեն բարձրացած հողերը, ինքնաբերաբար, իրենց տեղը կը նըստին ու տունկերուն արմատները բացը մնալով չեն չորնար։

Հաւու աղբի ջրով խասըլխը ջրելու համար՝ պէտք է մեծկակ տաղի մը մէջ հաւու աղբ լեցնել, ու նոյն տաղին մէջ աղբին վրայ պարզ ջուր լեցնելով՝ միւս կողմէ հաւաքել նոյն ջուրը ու անով ջրել։

Երկրագործը մէկ կողմէ խասըլխին այս աշխատութիւններուն տակէ ըլլալով հանդերձ, միւս կողմէ ալ հերկելով պատրաստած պէտք է ըլլայ իր արտը, որպէս զի տունկերը կատարելութեան հասնելէ անմիջապէս յետոյ, կարենայ արտին մէջ փոխադրել։

Ամէն բանէ առաջ, երկրագործը իր արտին հողին բնութիւնը լաւ հասկնալէ զատ, քիչ շատ ալ տեղեկութիւն ունենալու է օդին վրայ, ամպերուն շարժումներէն գուշակելու է անձրեւին գալուստը, քանի որ իր գործը անկէ միայն կախում ունի։ Եթէ երկրագործը այսչափը հասկնալու գիտակցութիւնը ունի, թող վստահ ըլլայ թէ իր գործը իր առ-

---

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (64)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Զ.

[illegible]

ազատ էր իր շարժումներուն մէջ եւ այնքան անկեղծ՝ իր խօսքերուն մէջ։

Բոլոր այդ գաղափարները կը պտտաքէին իր գլխուն մէջ, ու չէր նշմարեր թէ, օրը իրիկուն կ'ըլլար եւ մութը կը կոխէր սրահին մէջ։ Սենեկապանուհին երբ իրեն իմացուց թէ ճաշելու ժամը հասած էր, զարմանք ու զայրոյթ զգաց։ Իրեն ա՛հաճոյ թուեցաւ այդ խորհրդածութիւններէն զատուիլ, իրականութեան դառնալու համար, որ կ'ահաբեկէր զինքը։ Ոտքի ելաւ, ճաշարան գնաց, զոր շատ ընդարձակ գտաւ մէկ հոգիի համար, ու տխրութեամբ ճաշեց։ Յետոյ իր սենեակը ելաւ ու հոն փակուեցաւ իր Միքելեան անուն շան հետ։ Ամէն իրիկուն, մօրաքրոջ կենդանութեանը, որանք կ'երթար եւ հոն կ'ընկերակցէր բարի կնոջ։ Յետոյ երկարօրէն կը խօսակցէր իր ծնողաց ու ողբացեալ սիրելի էակներուն վրայ։ Պառկելու ատենը շատ կուգար, ու երկու կիները իրարմէ կը բաժնուէին զիրար ողջագուրելով, երջանիկ՝ անցեալ օրերու վերյիշումին վրայ, իրարու մօտիկ, եւ յառաջիկային վրայ վըստահ։ Հիմա Լիւսի սրահ չէր մտներ ալ եւս, իրեն համար ցաւագին յիշատակներով ալեցուն, ու մինակ, իր պայծառ սենեակին մէջ, կրակին քովիկը, որ վառարանին մէջ կը բոցավառէր, մտիկ կընէր հովուն ձայնը՝ որ դուրսը պարտէզին ծառերը կը ցնցէր։

Մանկամարդ աղջիկը գիրք մը առաւ ձեռքը՝ կարդալու համար, բայց շատ մտազբաղ ըլլալուն համար, մտախոհութեամբ կը հետեւէր տպագրուած տառերուն եւ կարդացածը չէր հասկնար։ Ոտքի ելաւ եւ սրահ սենեակին երկայնքին ու լայնքին պտըտիլ, իր շան ոտներկներուն տակ, որ այդ տարակարգ շարժումներուն վրայ ապլած էր։ Այն ատեն Լիւսի խոնջէնքի զգայութիւն մը ունեցաւ։ Սրունքները կը կթոտէին, իբր թէ երկար պտոյտ մը կատարած ըլլար։ Սենեկապանուհին կանչեց զանգակով, եւ ուզելով վերջացնել ցաւագին տպաւորութիւններով լեցուն այդ իրիկունը, պառկեցաւ։ Յաւզամ նոլէց եւ անդրստ քուն մը քաշեց։ Երազեց, ու իր երազին մէջ, տիկին տը Ֆոնթընէյ իր աչքին առջեւ եկաւ արտասուելէն, դէպ ի իրեն երկարած իր աղերսող թեւերը։ Անոր մօտ կը գտնուէր Արման, տխուր, զոր ինք Լիւսի բնաւ չէր տեսած այդ վիճակին մէջ։ Ուզեց գիտնալ այդ արցունքներուն եւ տխրութեան պատճառը, ու հարցաքննեց զանոնք, բայց պատասխան տուող չեղաւ։ Ընդոստ արթնցաւ, ու երեք անգամ միեւնոյն երազը տեսաւ, այն է տիկին տը Ֆոնթընէյ արտասուալից, ու Արման՝ տժգոյն եւ տրտում։

Առաւուն անկողնէն ելած ատեն փորձեց արամաբանել։ Ինչո՞ւ համար կատաուհին ցաւագին երեւոյթով մը աչքին առջեւ կու գար։ Ինչո՞ւ Արմանի այդ տխրութիւնը։ Անշուշտ հետեւանքն էր այն վէճերուն, որոնք իր պատճառաւ տեղի ունեցած էին տիկին տը Ֆոնթընէյի ու իր ամուսնին միջեւ։ Բայց իր երազը քիչ մը ուշ մնացած էր, քանի որ այդ վէճերէն յետոյ հորիզոնը պարզուած էր։ Դժգոհ մնաց, այդ մտածումին անձնասէր եղած ըլլալուն համար։ Մտատանջութիւն զգաց անոր պատճառած բարոյական վրդովումին համար, իր գործնական, դրական մտքին համար նոր էր այդ վրդովումը։ Միթէ տարիքա սկզբնաւորութի՞ւնն էր այն յուզմանց, որ պիտի ապրէր, իրեն եղած առաջարկը ընդունելու պարագային։ Առջի օրուընէ աւելի շատուած ու մտատանջ երեւոյթ մը առաւ Լիւսի։

(Շարունակելի)

ջեւ բաւականին աւելի դիւրաց սած պիտի գտնէ։ Հետեւաբար կրնայ իր ցանելու, հերկելու մշակելու ու չորցնելու ծրագիրը պատրաստել։ Այս՛, պէտք է լաւ ճանչնալ իր արտին հողը ու անոր համեմատ հերկել արտը։ Պինդ ու կպչուն հող ունեցող արտերը աշունէն առաջ պէտք է հերկել զոյգ ձիերով կամ եզներով։ Այսպիսի հողեր չատ ջուր կը ծծեն ու իրենց թացութիւնն ալ երկար ատեն կրնան պահել։ Այսպէս եթէ ամառ ատեն տաքը չատ զօրաւոր ըլլայ այսպիսի արտերու մէջ՝ տնկուած տունկերը չատ չեն վնասուիր, ու կրնան երկար ատեն դիմանալ արեւու տաքութեան՝ առանց նեղուելու։ Վերջապէս երկրագործը հասկնալու է նաեւ իր արտին բոլոր պահանջումները. եթէ աղբի պէտք ունի արտը, կրնայ մեր ցոյց տալիք կերպով աղբել։

Անհրաժեշտ է որ ամէն երկրագործ ալ քիչ չատ հաւաքած աղբ ունենայ իր տրամադրութեան տակ, պէտք եղած ատեն արտին կարենալ աղբ հասցնելու համար։ Գիտուն ու վարպետ երկրագործը մինչեւ անգամ իր հաւերուն ու ուրիշ կենդանիներուն աղբերը կը հաւաքէ խնամով՝ ու կը պահէ. առանց ձգելու որ անոնք անհոգութեամբ տաքին անդին տարաղնին ու կորսուին։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՍԿԻԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ

Քաղաքապետներու ընտրութիւնը. — Պ. Չեմպըլէնի հակառակորդները. — Լորտ Ռոուզբըրի մահը։

Լոնտոն, 11 Նոյեմ. — Լոնտոնի, Անգլիոյ եւ Կալլէսի երկրին քաղաքապետներու ընտրութեան արդիւնքը ծանուցուեցաւ։ Լոնտոնի քսանըութը քաղաքապետներուն 13ը պահպանողական են, 14ը՝ ազատական եւ մէկը՝ անկախ։ Գաւառային 319 քաղաքապետներուն 149ը պահպանողական են, 143ը՝ ազատական եւ միացածը անկախ։ Լոնտոնի լրագիրները իբրեւ նորօրինակ պարագայ մը կը նկատեն երկու եկեղեցականներու ընտրութիւնը Լոնտոնի շրջանակներուն մէջ։

— Լորտ Սէսիլ եւ Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ մինչեւ իսկ տասը կ'երթան Պ. Չէմպըլէնի վրայ յարձակելու՝ նոյն իսկ անոր քաղաքին Պիրմինկէմի մէջ, ուր այս իրիկուն հանրային ժողով մը պիտի կատարեն։ Գաղթային նախարար Նախաքարին կուսակիցները ամէն կողմ ծանուցումներով ողողած են հրաւիրելով ժողովուրդը՝ ամէն կերպով պաշտպանել Պ. Չէմպըլէնը։

— Պ. Մոնթակու Լոուրի – Քորրի որ 1880ին Լորտութեան բարձրացած էր՝ Լորտ Ռոուլթըն անունով, մեռեր է։ Երեսուն տարի առաջ կարեւոր դեր մը կատարեց անգլիական քաղաքականութեան մէջ։ 1866էն 1880 Լորտ Պիքընսֆիլտի քարտուղարն էր։ Լորտ Ռոուլթըն իր յիշատակներուն մէջ ինք կը պատմէ թէ իր դասարթութիւնը ու ծրծաղները հրապուրած էին Լորտ Պիքընսֆիլտը։ Երկար տարիներ քարտուղարը ամէն կերպով կը հետեւէր Լորտ Պիքընսֆիլտի։ 1880էն ետքը Լորտ Ռոուլթըն քաշուեցաւ քաղաքական կեանքէն եւ իր ժամանակը ու հարստութիւնը յատկացուց սփոփելու Լոնտոնի դժբաղդութիւնները։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Խորհրդարանը. — Նախագահին պատգամագիրը. — Քուպայի խնդիրը. — Միջնոնասերներու հարանիք։

Ուաշինկթըն, 11 Նոյ. — Նախագահ Պ. Ռուզվէլթ, երէկ, Մ. Նահանգաց Խորհրդարանին ղրկեց իր պատգամագիրը՝ մի՛միայն Խորհրդարանին արտասովոր նստաշրջանին համար, որով Քուպայի հետ կնքուած փոխադարձութեան դաշնադրութեան վրայ միայն կը խօսի, վասն զի նստաշրջանը այդ խնդրոյն յատուկ է եւ սովորական նստաշրջանը դեկտեմբերի սկիզբները պիտի գումարուի։ Նախագահը այդ պատգամագրին մէջ կը յայտարարէ թէ Մ. Նահանգաց պատիւը ու չահը կը պահանջէ՝ քուէարկութիւնը եւ կիրառումը առեւտրական դաշնադրութեան Քուպայի հետ, վասն զի հակառակ պարագային՝ Մ. Նահանգները դրժած պիտի ըլլան հասատուն խոստում մը։ Պ. Ռուզվէլթ կը գրէ.

«Կառավարութիւնը իրեն քաղաքականութիւն մը ընտրած է Քուպան նկատել իբրեւ մասնաւոր դիրքի մը տէրը հանդէպ Մ. Նահանգաց։ Արդարեւ առաջարկուեցաւ որ Քուպա Մ. Նահանգաց հետ այն տեսակ յարաբերութիններ ունենայ, որով մասնակցի Ամերիկայի միջազգային քաղաքականութեան դրութեանը։ Անկէ կը հետեւի թէ Քուպա պէտք է մինչեւ մէկ աստիճան Մ. Նահանգաց տնտեսական քաղաքականութեան մէջ առնուի։ Մ. Նահանգաց համար անկարելի է թոյլ տալ թէ որ եւ է տէրութիւն կարենայ չորրորդ գործածել Քուպայի ռազմագիտական դիրքը։ Քուպա, իբրեւ երախտագիտութիւն մը իր բարեկամութեան, Մ. Նահանգաց տուած է նաւային կայաններ՝ ամերիկեան չահերը պաշտպանելու հարաւային ջուրերուն մէջ, այն տեսակ չահեր որոնք աւելի կարեւոր հանգամանք մը պիտի ստանան Բանամայի ջրանցքին բացուելովը։ Անհրաժեշտութիւն պիտի ըլլայ չօգտուիլ առիթէ մը՝ ղարգացնելու Մ. Նահանգաց արտածութիւնները Քուպայի մեծ հրապարակներուն մէջ, եւ պարտաւորել Քուպան որ միջազգային կարգադրութիւններ ընէ ի վնաս Մ. Նահանգաց։»

— Ռոքֆելըրի դուքսին ամուսնութիւնը միս Մէյ Կոէլէթի հետ, երէկ կատարուեցաւ Նիւ-Եորքի մէջ։ Հարսնիքին նկարագրութեանց մէջ միայն միլիարներու եւ միլիոններու վրայ կը խօսուի։ Հրաւիրեալները կը ներկայացնէին երկու ու կէս միլիար ֆր. հարստութիւն ունեցող ամերիկեան ընտանիքներ, վասն զի հարսն ալ երկու հարիւր միլիոն ֆր. ժառանգած է իր հօրմէն։ Հարսնիքին նուէրները կ'արժեն հինգ միլիոն ֆր. եւ կը բաղկանան գոհարեղէններէ։ Հարսին միայն չրջազգեստը 125,000 ֆր. արժած է, իսկ օժիտը միլիոններով կը հաշուուի։ Եկեղեցին ողողուած էր վարդերով, չուշաններով եւայլն։ Միս Կոէլէթ հինգերորդ Ամերիկուհին է որ դուքսի մը հետ կ'ամուսնանայ։ Նիւ-Եորքի թերթ մը կ'ըսէ թէ ամերիկացի ժառանգորդուհիներ մէկ միլիառ ֆր. տարած են օտարազգի ազնուականներու։ Փեսան՝ Ռոքսպըրկի դուքսը մեծ հարստութիւն մը չունի, սակայն մեծ համբաւ կը վայելէ Անգլիոյ արքունիքին մէջ։ Մասնակցած է Թրանսվալի պատերազմին։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Առժամեայ կառավարութիւնը. — Իտալիա եւ Ֆրանսա. — Ջրանցքին խնդիրը. — Մ. Նահանգաց Ծերակոյտը. — Քոլոմպիա։

Ուաշինկթըն, 11 Նոյեմ. — Բանամայի ֆրանսական ու իտալական հիւպատոսները արտօնուեր են յարաբերութեան մտնել Բանամայի առժամեայ կառավարութեան հետ, ինչ որ այս վերջինին ճանչումը կը նշանակէ։ Մորկընկ Բոսթի Բարիզի թղթակիցը միւս կողմէ կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը, Բանամայի նոր կառավարութիւնը ճանչնալու համար, կը սպասէ որ այս վերջինը բացարձակ զեկոյց մը ընէ եւ միանգամայն ապահովութիւններ տայ ֆրանսական հպատակներու իրաւունքներուն նկատմամբ։

— Մ. Նահանգաց Ծերակոյտին արտաքին գործոց յանձնաժողովը, այսօր, պիտի վիճաբանի Բանամայի ջրանցքին խնդրոյն վրայ։

— Բանամայի անջատման չարժման հանդէպ Մ. Նահանգաց ընթացքին նըկատմամբ կարծիքները չատ բաժնուած են։ Կ'ըսուի, սակայն, թէ Ռուզվէլթ նախագահը Խորհրդարանին հետ դժուարութիւն մը չի նախատեսեր։ Ընդհանուր դատախազ Պ. Նոքս, ուրկէ խորհուրդ ուզած էր Պ. Ռուզվէլթ, պատասխաներ է թէ Սբօներ օրէնքը որ նախագահին կատարելու լիազօրութիւն տուած է Բանամայի ջրանցքին դաշնադրութեան վըրայ բանակցելու, անփոփոխ կը մնայ, պարանոցին մէջ կատարուած փոփոխութիններուն հակառակ։ Հիմա մէջտեղ դրուած իրաւաբանական խնդիրը այն է թէ ջրանցքին նախկին դաշնադրութիւնը կրնա՞յ պահպանուիլ թէ նոր մը պէտք է կնքել։ Ծերակուտական Հաննա, նախագահին հետ տեսակցելէ ետքը, յայտարարեց որ ամերիկեան ժողովուրդը Բանամայի ճամբով պիտի չինէ ջրանցքը եւ թէ այժ պիտի տայ նախագահին՝ այդ ճամբով չինելու ջրանցքը։ Պ. Հաննա հաւանական է որ Ծերակոյտին հանրապետական խմբակին կողմէ նախագահ ընտրուի ջրանցքին յանձնաժողովին՝ փոխանակ ծերակուտական Մորկանի որ անդրդուելի հակառակորդ մըն է։

— Քոլոմպիայէն մինչեւ հիմա դրական լուր մը չկայ։ Պոկոթա ալխարհի միւս մասերուն հետ միայն Պուէնավէնթուրայի (Խաղաղականի նաւահանգիստ) ճամբով կրնայ հաղորդակցիլ. Նաեւ այն ընդծովեայ հեռագրաթելով որ Բանամայի պարանոցէն կ'անցնի, բայց Բանամայի առժամեայ կառավարութիւնը վար կը դնէ հեռագիրները։ Քոլոմպիա կը զրկուի աշխարհի միւս մասերուն հետ հաղորդակցութիւն ունենալէ։ Միայն Բանամայի կառավարութեան առաւան հեռագիրներէն բան մը կարելի է իմանալ. Ուաշինկթընի մէջ լուր առնուեցաւ թէ Քոլոմպիա զինուոր կը համախմբէ Պուէնավէնթուրայի մէջ եւ թէ անգլիական երկու նաւեր վարձած է՝ զանոնք Բանամա փոխադրելու համար։ Մ. Նահանգաց Պոսթըն մարտանաւը խիստ հրաման ստացաւ Բանամայէն Պուէնավէնթուրա երթալ, եթէ ոչ արգիլելու քոլոմպիական զինուորներուն ցամաք հանուիլը, գէթ ծանուցանելու անոնց պետերուն թէ թոյլ պիտի չտրուի որ զինուոր ցամաք հանեն։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը բնականաբար որոշած է արգիլել Քոլոմպիոյ զինեալ միջամտութիւնը պարանոցին մէջ, վասն զի այդ միջամտութեան արդիւնքը պիտի ըլլայ իրաց նախկին վիճակին վերահաստատումը։ Բանամայի անջատման կուսակիցները, արդարեւ, անկարող պիտի ըլլան դիմադրելու քոլոմպիական զինուորներուն, առանց Մ. Նահանգաց միջամտութեանը։

— Մ. Նահանգաց Կլաս ծովակալը Բանամա ժամանեց Մէրպլէհէտ ու Քոնֆորս յածանաւերովը։ Լոսաար նաւ մըն ալ քանի մը օրէն հոն կը ժամանէ։

— Քոլոմպիոյ կառավարութեան կողմէ Ռէյէս զօրավարին իբրեւ հաշտարար Բանամա ղրկուիլը Ուաշինկթընի մէջ նշան մը կը նկատուի թէ Քոլոմպիա պատրաստ է հետեւելու Ռուզվէլթ նախագահին տուած խորհուրդին։ Նաեւ խաղաղասէր կերպով կարգադրելու իր վէճերը Բանամայի կառավարութեան հետ։

— Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը միայն ծանոյց Քոլոմպիոյ ներկայացուցիչին թէ ընդունած է տուած բողոքագիրը, բայց ուրիշ բացատրութիւն մը չըտուաւ։

ՏԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ռուսիա եւ Ճափոն. — Կացութիւնը Ճափոնի մէջ. — Պատերազմի եւ խաղաղութեան կուսակիցները։

Լոնտոն, 11 Նոյեմ. — Թոքիոյէն առնուած հեռագիրներու նայելով, Ճափոնի մէջ պատերազմի կուսակցութիւնը ամէն ջանք կ'ընէ փութացնելու պատերազմ մը զոր կառավարութիւնը, ընդհակառակը, կ'աշխատի հեռացնելու։ Բացուրա կոմսը ընդունեց պատգամաւորութիւն մը հակառուս դաշնակցութեան կողմէ, որուն յայտարարեց թէ Ճափոնի ժողովուրդը պէտք է միացեալ ու համբերատար ըլլայ, ներկայ կացութեան հանդէպ որ, իր կարծիքով, չատ տագնապալից է։ Միւս կողմէ հացկերոյթի մը մէջ, որուն ներկայ կը գտնուէին ուսեալ դասակարգերուն պատկանող երկու հարիւր յիսուն հոգի, որոշում մը տրուեցաւ՝ յայտարարելով որ Մանչուրիոյ խնդրոյն կարգադրութեան յապաղումը վնասակար է Ճափոնի եւ խաղաղութեան չահերուն. Նաեւ պահանջելով որ Ճափոնի կառավարութիւնը չուտով եւ հաստատամտութեամբ գործէ։

ՍՊԱՆԻԱ

Խորհրդարանին մէջ. — Կուսակցական վէճեր. — Կղերական խնդիրը։

Մատրիտ, 11 Նոյեմ. — Երեսփ. Ժողովը խիստ աղմկալից նիստ մը ունեցաւ։ Պ. Նոսէտալ պահանջեց որ քաղաքական հարցապնդումներուն վիճաբանութիւնները կատարուին՝ ընդդիմադիր կուսակցութեան խափանումներուն հակառակ։ Նախարարապետ Պ. Վիլլավէրտէ եւ Երեսփ. Ժողովին ատենապետ Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ յայտարարեցին թէ կացութեան ամբողջ պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ ընդդիմադիր կուսակցութեան վըրայ։ Այս խօսքերուն հետեւանք եղաւ անլսելի ժխոր մը։ Ընդմիջումներու եւ կծու խօսքերու մէջտեղ Պ. Սալմէրոն խստիւ քննադատեց Պ. Վիլլավէրտէն։ Ատեր վրայ՝ երկու կողմէն վկաներ կարգեցին, բայց գործը հետեւանք մը պիտի չկրնայ ունենալ որքան ատեն որ Պ. Վիլլավէրտէ միայ նախարարութեան պաշտօնին վրայ։ Ժողովարանէն դուրս եւս միջադէպեր պատահեցան, բայց ամէնքն ալ կարգադրուեցան։

— Ազատականներու համաժողովը փակեց իր նիստերը, համաձայնութիւն մը գոյացնելէ ետքը այն միջոցներուն վրայ որոնք ձեռք պիտի առնուին՝ աշխարհական ուսուցումը տարածելու համար։

ԻՏԱԼԻԱ

Դահլիճը. — Ռոզանոյի գայթակղութիւնը. — Ընկերվարական լրագիրներու յարձակումները. — Նախարարապետին ընթացքը. Հրաժարման զրոյցներ։

Հռոմ, 10 Նոյեմ. — Իտալիոյ մէջ, այս պահուս, հանրային կարծիքը կը զբաղի այն խնդրով թէ անձնասպան եղմտական նախարարը յանցաւո՞ր էր իրեն վերագրուած իրողութիւններուն մէջ։ Ընկերվարական Ավանթի լրագիրը մեռեալներէն կենդանիներուն անցնելով՝ ուժգնօրէն կը յարձակի Պ. Ճիոլիթթիի վրայ, ըսելով թէ անիկա տեղեկութիւն ունէր Պ. Ռոզանոյի նկատմամբ եղած ամբաստանութիւններէն, երբ անձնասպան նախարարէն խնդրած էր դահլիճին մէջ մտնել։ Տեղի չկայ կասկածելու Պ. Պիսոլիթթիի յայտարարութեան վրայ, որ կ'ըսէ թէ նախարարապետը գիտէր Պ. Ռոզանոյի գործած ապօրինի արարքները։ Նաեւ պէտք չէ կասկածի ենթարկել Պ. Ճիոլիթթիի անկեղծութիւնը, երբ կ'ըսէ թէ անհիմն նկատած է եղեր զրպարտութիւնները։ Ավանթի չատ անձերու նկատմամբ ամբաստանութիւններ հրատարակած է, ինչո՞ւ համար Պ. Ռոզանոյի նկատմամբ ըսածները աւելի ուշադրութիւն գրաւեցին։ Պ. Ռոզանոյի կողմէ Պ. Ճիոլիթթիի ուղղուած նամակները, անձնասպանութենէն առաջ, որոնք այս իրիկուան Թրիպունայի մէջ հրատարակուեցան, աւելի վրդովուած քան յանցաւոր մարդու նամակներ են։ Ատոնք չէին կրնար գրուած ըլլալ այնպիսի անձի մը կողմէ՝ որ կասկած ունէր իր վրայ։ Այդ նամակներուն մէջ Պ. Ռոզանո իր հրաժարականը կուտայ եւ անկեղծօրէն սիրալիր խօսքերով իր անմեղութիւնը կը յայտնէ։ Ու գերեզմանին դուռը հասած տկար մարդու մը այս կոչին դէմ ծայրայեղի մը վկայութիւնը միայն կայ։

— Պ. Ռոզանոյի անձնասպանութեան պատճառաւ խորհրդարանական կացութիւնը այնքան փոխուած է որ Պ. Ճիոլիթթի որոշած է հրաժարական տալ։ Ոմանք կենդրութիւն մը խնդրած է թագաւորէն, եւ վաղը Սան-Ռոսորօ պիտի երթայ, ուր հիմա կը բնակի թագաւորը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Պ. Լուպէի Հռոմ ուղեւորութիւնը. — Երբ տեղի պիտի ունենայ։

Բարիզ. 10 Նոյեմ. — Իտալերէն ու ֆրանսերէն թերթերը քանի մը չաբաթէ ի վեր իրարու հետ ճշմարիտ մրցում մը ըրած են՝ հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի Հռոմ այցելութեան թուականին վրայ գուշակութիւններ ընելով։ Մաթէն կը հաւաստէ թէ այդ ուղեւորութիւնը յառաջիկայ գարնան տեղի պիտի ունենայ, հաւանաբար ապրիլին վերջերը։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Օր. Լիւսի Ֆօռի ամուսնութիւնը. — Հարսանեկան հանդէսը։

Բարիզ, 10 Նոյեմ. — Դրօշակներ, քաղաքական անձնաւորութիւններ, քանի մը կառակերպակներ, դիւանագէտներ եւ բազմաթիւ եկեղեցականներ ներկայ էին Օր. Ֆէլիքս Ֆօռ, հանրապետութեան հանգուցեալ նախագահին դուստրը, կ'ամուսնանայ Ռըվիւ տէ տէօ Մոնտի խմբագիր Պ. Ժորժ Կուլաեյի հետ, որ ծանօթ քննադատ Պ. Պրիւնըթիէրի սիրական աշակերտն է։ Պապը իր օրհնութիւնը ղրկած է պապական նուիրակին միջոցաւ, որ ներկայ էր ամուսնական արարողութեան։ Եկեղեցիին մէջ ամէն կողմ ծաղիկ, գորգ, բազմակալ։ Ծիկին Լուպէ ալ հոն էր, ու ծնրադրած՝ հրաւիրեալներու առաջին կարգին մէջ։ Միջադէպ մը կը պատահի։ Պէնեդիքայի ջգործակատարը, իր քահը մոռցած ըլլալուն համար, ներս չընդունուիր դուռը կեցող հիւրընկալին կողմէ։ Դիւանագէտը կը բողոքէ ու թիւրիմացութիւնը կ'ուղղուի։ Օր. Լիւսի Ֆօռ ու Պ. Ժորժ Կուլաեօ կը ծնրադրեն վերջապէս։ Անոնց ետին կեցած է Պ. Պրիւնըթիէր, հարսանեկան վկաներէն մէկը։ Երիտասարդ աբբայ մը կը կատարէ ամուսնական արարողութիւնը։ Ցեռայ կարճ քարոզ մը կը խօսի եւ ամուսնացեալները կը դրուատէ։ Պապական նուիրակն ալ քանի մը խօսք կ'ուղղէ նորապսակ ամոլին ու հարսանեկան հանդէսը կը վերջանայ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին Անգլիա այցելելը. — Ընդունելութիւններ. — Պաշտօնական ծրագիրը։

Լոնտոն, 11 Նոյեմ. — Աւարտ պաշտօնական ծրագիրը այն այցելութեան զոր Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին պիտի տան Անգլիոյ. — Նոյեմ. 17 եւ չաբաթի կէսօրէն երկուքուկէս ժամ ետքը Ուինտսոր ժամանում. ժամ 8ին հացկերոյթ արքայական դղեակին մէջ։ Չորեքչաբթի՝ առաւուն փախանի որսորդութիւն, կէսօրին պատուիրակութեանց ընդունելութիւն եւ կէսօրէն ետքը կառքով պտոյտ Ֆրոկմորի մէջ՝ պսակ մը դնելու Վիքթորիա թագուհիին գերեզմանին վրայ։ Իրիկունը հանդիսական հացկերոյթ արքայական դղեակին մէջ եւ դեսպանական մարմինոյն ընդունելութիւնը։ Հինգչաբթի՝ Լոնտոն ուղեւորութիւն. առաւուն իտալական գաղթականութեան ընդունելութիւնը. կէս օրէն ետքը՝ սեղան քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ. իրիկունը Ուինտսոր վերադարձ, գիշերը դղեակին մէջ հացկերոյթ եւ յետոյ թատերական ներկայացում։ Ուրբաթ որսորդութիւն մեծ դարաստանին մէջ. իրիկուան հացկերոյթ եւ յետոյ նուագահանդէս։ Շաբաթ իրիկուն մեկնում դէպ ի Իտալիա՝ Բորթսմաութի ճամբով։

ՀԻՒՄԱՆԻՏԻ ԴԷՄ

Բժշկական Ակադեմիին մէջ. — Հանրութեան յուսախաբութիւնը. — Պ. Ռուի նամակը. — Լրացուցիչ յայտարարութիւններ։

Բարիզ, 10 Նոյեմ. — Հանրութիւնը այսօր մեծ յուսախաբութիւն մը կրեց։ Բժշկական Ակադեմիին մէջ ո եւ է զեկուցում չեղաւ հիւծախտի չիճուկին մասին, զոր տոքթ. Մարմորէք պատրաստած էր (տե՛ս չաբաթ օրուան Արեւելքի մէջ)։ Բասթէօռեան հաստատութենէն տոքթ. Ռու նամակ մը ուղղելով Մաթէնի, կ'ըսէ թէ տոքթ. Մարմորէք ալ եւս անդամ չէ նոյն հաստատութեան եւ թէ անոր պատրաստած չիճուկով փորձեր կատարուած են ձիերու վրայ եւ անյաջողութեան մատնուած։ Հաստատութիւնը հակառակելով ո եւ է զեկուցման, տոքթ. Մարմորէք բաժնուած է Բասթէօռեան հաստատութենէն։ Տոքթ. Ռու նաեւ բերանացի տեղեկութիւններ կուտայ տոքթ. Մարմորէքի մասին, ի վեր հանելով անոր նկարագիրը եւ եռանդոտ աշխատութիւնը։ Կ'աւելցնէ թէ Բասթէօռեան հաստատութիւնը չէր կրնար զեկուցումի մասին պատասխանատուութիւն ստանձնել։ Տոքթ. Ռու կ'ըսէ թէ Պրէսլաուէն բրոֆեսոր Միքուլիչ լաւագոյն արդիւնքներ ձեռք բերած է նոր չիճուկով։ Վերոյիշեալ նամակէն ու յայտարարութենէն կ'երեւայ թէ Պ. Մարմորէքի կողմէ բժշկական Ակադեմիին ըլլալիք զեկուցումը կանխահաս է։ Տոքթ. Մարմորէքի զեկուցումը անցած է բժշկական Ակադեմիի օրակարգին մէջ, եւ անշուշտ մէկ քանի նիստ յետոյ խօսք պիտի առնէ անիկա։

— Տոքթ. Մարմորէք երեսունը հօթը տարեկան է ու աւստրիական ծագումով։ Պաստըռյ լէգէոնի ասպետութեան աստիճանը ունի։ Մաթէնի խմբագիրներէն մէկուն հետ ունեցած տեսակցութեան մը մէջ յայտ կը յայտնէ որ իր զեկուցումը պիտի ընէ բժշկական Ակադեմիին յառաջիկայ նիստին մէջ։ Իրաւունք կուտայ տոքթ. Ռուի նամակին եւ կը հաստատէ թէ անհամաձայնութիւններ ունեցած է Բասթէօռեան հաստատութեան հետ։ Հակառակ խմբագրին ստիպումներուն, տոքթ. Մարմորէք ո եւ է տեղեկութիւն չի հաղորդեր իր նոր չիճուկին վրայ։ Սակայն իր աշխատակիցներէն տոքթ. Սալիմբէ կը յայտնէ թէ տոքթ. Մարմորէք ճշդած է իր պատրաստած չիճուկին ֆորմիւլը, որ ոսկեգոյն հեղուկ մըն է եւ հակակեղծմաշկային եւ հակժանտախտային չիճուկներուն կը նմանի ու մորթին տակէն կը ներարկուի։ Այդ բժիշկին խօսքին նայելով՝ նոր չիճուկով հրաշալի արդիւնքներ ձեռք բերուած են։

ԵՐԵԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀՌՈՄ, 14 Նոյ. — Թրիպունա կը հրատարակէ Բարիզի ռուս դեսպան Ուրուսով իշխանին հետ տեսակցութիւն մը, որու միջոցին դեսպանը յայտարարեր է թէ իր անուանումը, իբրեւ դեսպան Հռոմի, որոշուած է, թէեւ տակաւին պաշտօնական չըլլայ։ Իշխանը, խօսելով նաեւ Ռուսիոյ կայսեր կողմէ Հռոմ կատարուելիք ուղեւորութեան վրայ, ըսեր է թէ այդ ծրագիրը լքուած չէ եւ թէ կը յուսայ անոր իրականացումը ձեռք բերել՝ երբ միւս պայմանները թոյլատրեն։ Արդէն Նիքոլա կայսրն ալ փափաքող է այդ այցելութեան ինչպէս ամբողջ Ռուսիա։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիոյ հեռագրական գործակալութիւնը կը յայտարարէ թէ բոլորովին անհիմն է այն զրոյցը, որուն համաձայն, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսը մօտերս պիտի հրաժարի։ Լամստորֆ կոմսը Տարմշտատէ վերադառնալուն պէս իր պաշտօնին ձեռնարկած եւ այդ պարագան չրջաբերականով մը ծանուցած է։

ՄԱՏՐԻՏ. — Լրագիրները կ'ըսեն թէ հակառակ կարգ մը զրոյցներու, Սպանիոյ դահլիճը բնաւ մտադիր չէ հրաժարիլ, վասն զի խորհրդարանական կացութիւնը չատ հաստատուն է։

ԲԷՇԹԱ. — Թիզա կոմսին յաղթանակը վերջնական չերեւար, վասնզի ընդդիմադիրները մտադրութիւն յայտնած են վերսկսիլ վիճաբանութեանց խանգարման։ Այդ պարագային՝ Թիզա կոմսը պիտի չկարենայ լուծել Երեսփ. Ժողովը։

ՍՕՖԻԱ. — Պ. Բէթքով, ընտրութեանց մէջ յաջողելէն քաջալերուած, կ'աշխատի հեռացնել Բեդրով զօրավարը։

ԲԱԹՈՒՆ. — Ճարտարագէտ մը, Պ. Ամատէօ Վիկօ, նորէն փորձեր կատարեց իշխանութեանց առջեւ։ Անոր գիւտին արդիւնքն է չոգենաւերը կատարելապէս հորիզոնական դիրքի մէջ դնել, որով անոնց արագութիւնը պիտի աւելնայ զգալի կերպով։ Փորձերը կատարելապէս յաջողեցան։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի ճանչնայ Բանամայի կառավարութիւնը, երբ վերջնականապէս հաստատուի։

ԲԱՐԻԶ. — Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Հուան-Շի-Քայի մօտ ընդհարում մը կատարուեր է ռուս եւ չինական զինուորներու միջեւ եւ թէ չփոթութեան մը հետեւանքով չինական տասը հազար զինուորներ Մանչուրիա մտեր են։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ նախարարապետ Պ. Վիլլավէրտէ ծանոյց նախարարական Խորհուրդին թէ Մելիլլայէն առնուած լուրերու նայելով, զանազան խումբեր կ'աւերեն քաղաքին չրջակաները եւ թէ իսպանիացի գաղթականները Մելիլլա կ'ապաստանին։

ԲԱՐԻԶ. — Երեսփոխան Պ. Պ. Պէրթոյի եւ Պէրթուլայի միջեւ ատրճանակով մենամարտը այսօր տեղի ունեցաւ առանց արդիւնքի։

— Պոկոթայէն (Քոլոմպիա) կը հեռագրեն թէ քաղաքին մէջ ծագած անկարգութիւններու հետեւանքով, պաշարման վիճակ հրատարակուեր է։

ՀՌՈՄ. — Իտալիոյ թագուհին յղի ըլլալով պիտի չկրնայ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին հետ Լոնտոն երթալ։

— Ելմտական նախարար ինքնասպան Ռոզանոյի կինը կաթուած ունեցաւ։

ԹԻԷՆ-ԶԻՆ. — Ալեքսիէվ ծովակալը ամսոյս 18ին Բորթ-Արթուրէն Բեդերսպուրկ պիտի ուղեւորի։

ՀՌՈՄ. — Իտալիոյ Նախարարապետը Սան-Ռոսորէէն վերադարձին ծանոյց իր պաշտօնակիցներուն թէ թագաւորը կատարեալ վստահութիւն ունի դահլիճին վրայ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Իրազեկ չրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ Գերմանիա տակաւին չէ ճանչցած Բանամայի կառավարութիւնը, վասն զի այդ մասին դիմում մը չէ եղած Պերլինի մէջ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Սէն-Տոմինկէն կը հեռագրեն թէ ռմբակոծումը կը չարունակէ եւ թէ ռումբերը քաղաքին մէջ կ'իյնան։ Նաւազներ կը պահպանեն գերմանական հիւպատոսարանը։ Գերման յածանաւակի մը պաշտօն յանձնուեցաւ ուղեկցիլ Աբէն չոգենաւին։

ԿՈՒՏԻՆ ՇԹԱՑՆ (Հունգարիա). — Երկու օր առաջ բաւական ձիւն տեղաց։ Զօրս կողմը ձիւնով ծածկուած է, սակայն օդին վիճակէն կը գուշակուի թէ երկար պիտի չտեւէ։

ՏՈՒՔԹ. Ս. ԹԻՐՔԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ բժշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով այս անգամ Իզմիր հաստատուած է։ Կը բնակի Հայոց թաղին մէջ, մեծ փողոց, թիւ 43 տունը։ Խնամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։ Ամէն օր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կեսօրէ վերջ դիմող բոլոր հիւանդները։

ԲԷՐՇԸՐՈՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 410

Բէրշըրոն վաճառատունը որ Կ. Պոլսոյ վաղեմի մէկ հաստատութիւնն է, նորէն բացած է ոսկեզօծման, փայլի եւ կահ կարասիքի գործարանը ու վաճառատունը։ Վերանորոգած է գործարանին մէջ պատրաստութեանց եղանակը. Նաեւ բաւական կարեւոր դրամագլուխ մը ունի։ Ցանձնուելիք գործերը կատարելապէս, կարճ միջոցի մէջ ու խիստ աժան կը կատարէ։ Իր հին համբաւը պահելով ժողովրդեան համակրութիւնը ու վստահութիւնը պիտի չահի։ Վաճառատան ու գործարանին մէջ ատ կարեւոր նորութիւններ կան։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Պոլսոյ աստիճան տրուեցաւ Թէքրանէի առաջին ճարտարապետ Եանքօ պէյի։ Իւլայի առաջին աստիճան՝ պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ Մազլում Համտի պէյի։ Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ կրթական նախարարութեան մէքթուպճի Ալլի պէյի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ նոյն նախարարութեան հեղինակութիւններու քննիչ մարմինոյն առաջին քարտուղար Տավուտ էֆ.ի։ Սանիէի աստիճան՝ Մանիսայի գաւառին Տէֆթէրխանէի պաշտօնեայ Իսհաք էֆ.ի եւ Տիարպէքիրի փաստաբաններէն Տէր Գաբրիէլեան Պօղոս էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Կէլիպօլիի փաստաբաններէն Գասպար էֆ.ի։

— Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Թաքաուի կառավարիչ Մէհմէտ Զիհաէտտին պէյի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ կրթական նախարարութեան արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Մէհմուտ պէյի։ Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Մանիսայի թաղապետական քննիչ Սալիհ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ. — «Երէկ իրիկուն, կիրակի, Գերմանիոյ դեսպան Պարոն մարշալ ֆոն Պիպըրշթայն Գերմանիոյ Վեհ. կայսեր ապաստանիներու երկրորդ տնօրէն Պարոն Էգէլէֆի հետ կայս. Պալատ հրաւիրուելով ճաշեց եւ յետոյ պատիւ ունեցաւ ուղ-պաշտօնապէս ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Մոլթքէ մարզարանմարտանաւին հրամանատարին ու սպաներուն չաբաթ օրը չնորհուած կայս. ունկնդրութեան պահուն Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ ականջաւոր ընչատուփեր պարգեւել Մոլթքէի հրամանատարին եւ նաւազածօններու պետին. Նաեւ թեւի ոսկիէ կոճակներ՝ նաւազածօնեայ ուն։ Միանգամայն Շէֆագաթի պատուանշան՝ հրամանատարին եւ երկրորդ ու երրորդ նաւապետներու կիներուն։

— Կայս. ունկնդրութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանը, Գերմանիոյ դեսպանը եւ Մոլթքէի հրամանատարը ու սպաները գացին պատշգամը՝ դիտելու Վիլհէլմ կայսեր նուիրած չորս ձիերը որոնք կառքի մը լծուած էին եւ զորս կը վարէին գերման ձիապաններ։ Այդ ձիերը մէկ քանի անգամ անցան պատշգամին առջեւէն։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իր գոհունակութիւնը յայտնել։ Ցետոյ Ն. Վեհափառութիւնը տեղեկութիւն ուզեց Վիլհէլմ կայսեր առողջական վիճակին վրայ, յարելով որ առաւօտուն գոհացուցիչ հեռագիր մը ստացած էր Պերլինէն։ Դեսպանն ալ հաղորդեց իր ստացած գոհացուցիչ տեղեկութիւնները։ Ձիերը չատ գեղեցիկ են եւ ունին 1.66 եւ 1.68 մեթր բարձրութիւն։ Գերմանիոյ կայսրը ասոնք համար գեղեցիկ կազմածներ, ալ նուիրած է։ Ձիերուն անունները են Ֆլիբ, Ֆլոք, Մօրիս ու Մախս։

ԿԱՑՍ. Գ. ԱՀԱՏՈՒՄ. — Ինչպէս կ'իմացուի Պաշտօնականներէն, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Իւլայի առաջին աստիճան չնորհել Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ Մազլում Համտի պէյի իբրեւ վարձատրութիւն մը զովելի եւ ուղղամիտ պաշտօնավարութեան։ Մազլում պէյ որ Ներքին գործոց նախարար Մէհմէտ փաշայի որդին է, կարող, ուսեալ, լեզուագէտ եւ փայլուն ձիրքերով օժտուած պաշտօնատար մըն է, զոր կը փութանք չնորհաւորել կայս. այդ բարձր գնահատման արժանանալուն համար։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Պըրլեպէ գաւառակին Լօքվա գիւղին մէջ վերջին դէպքերուն ատեն այրած տասնըվեց տուները բնակելի ընելու համար 130 ոսկի ծախքով չինութեան ձեռնարկուած է. Նաեւ Իշթիպ գաւառակին երկու գիւղերուն մէջ այրած 5 տուներուն նորոգութեանը համար 150 ոսկի եւ Քոչանէ գաւառակին Վինծոլի չրջակայքը այրած հինգ տուներու համար ալ 50 ոսկի։ Այս առթիւ ամբողջ ժողովուրդը բարեմաղթութիւններ ըրած է Վեհ. Սուլթանին համար։

— «Սէլանիկէն, կ'ըսէ Իգտամ, հետեւեալը կը գրեն Ֆրանքֆուրթեր Ցայթունկի. — Անկէ առաջ գրած նամակներով ծանուցած էի թէ կայս. կառավարութիւնը Րումէլիի նահանգաց մէջ անդորրութիւնը ապահովցուցած է։ Կայս. կառավարութեան այդ յաջողութեան մէկն ալ այն արդարասէր ոգեւորութիւնն է որ առեւտրական գործառնութեանց մէջ կը տեսնուի։ Ձեռք առնուած բարեկարգական միջոցները օգտակար արդիւնքները առաջ բերած ըլլալով, զանազան տեղեր եւ մասնաւոր երկաթուղիներուն վրայ ուսուցիչներու չարագործութեանց առաջքը առնուած եւ տեղական բարեկարգութիւնը ապահովուած է։

— Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնութիւնը ծանոյց Սէլանիկի ճիւղին ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի տրամադրութեանը տակ դնել երկու հազար ոսկի այն գումարէն որ յատկացուած է վերջին դէպքերուն ատեն քանդուած տուներուն վերաշինութեանը։

— Ինէճէ գիւղէն տասնըմէկ հոգի որոնք խռովարարներու խարկանքներուն եւ թելադրութեանց անսալով ասկէ առաջ Արեւելեան Րումէլի փախած էին, զղջալով վերադարձեր ու կայս. գթութեան դիմեր են։ Սահմանագլուխի պաշտօնեաները, զանոնք ընդունեեր են՝ որոշուած երդումը կատարել տալէ ետքը։

— Մանաստըրի նահանգին մէջ վերջին չաբթուան ալ տասը հոգի անձնատուր եւ

ղեր են այն Պուլկարներէն որոնք առաջիններուն միացած էին։

—Ավրաթ Հիսարի Գարատաղ գիւղախումբին Մէճէարէք գիւղէն Իլօ Աթանաչ ու Ռէսթօ Դէորկի զղջալով կայս. գթութեան դիմեր են։

—Մանաստըրի նահանգին մէջ այս [illegible]

[illegible]

թիւնն է 123 ատք, լայնութիւնը՝ 18 եւ տարողութիւնը՝ 180 թոն։

ՆՈՒՐԻ ՓԱՇԱ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ երկրորդ սենեկապետ Նուրի փաշա հիւանդ է, հրամայեց որ Կայս. Պալատան բժիշկներէն Նաւաւիֆ փաշա դարմանէ զայն։

[illegible]

ԱՑՍԹԷՖԱՆՈՍԻ Լատինական հին եկեղեցիին փողոցը, կիրակի առաւօտ դէմ, Ճիւսթինեանիի տունէն հրդեհ ծագելով թէ՛ այդ տունը եւ թէ ուրիշ երկու տուներ այրեցան։ Սապահ կ'ըսէ թէ հրդեհը սկսած տունը պարապ էր եւ 500 ֆրանսական ոսկիի ապահովագրուած. նաեւ Ճիւսթինեանի իր դրացիներէն մէկին հետ գժտուած էր դատի մը առթիւ, որով հաւանական կը նկատուի թէ Ճիւսթինեանի թէ՛ ապահովագինը գանձելու եւ թէ իր դրացիին տունն ալ այրելու նպատակով դիտմամբ բռնկցուցած է տունը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մուշի մեր թղթակիցը կը հաղորդէ մեզ հետ. 18 թուականով.— «Պատրիարքարանի որոշման համաձայն՝ Առաքելոց վանքի որբանոցը որ Մուշ փոխադրուած էր, քաղաքի մը ընձեռած դիւրութիւններէն օգտուելու համար, արհեստանոցի վերածուեցաւ։ Խարբերդէն հոս հասած մանուսայագործութեան վարպետը ութը բէզկեաններ պատրաստած է եւ գործի սկսած. մասնակցող ուսանողներու թիւը քանըհինգէն աւելի չպիտի ըլլայ։ Մուշի բնակչութիւնը, մանաւանդ անգործ կանանց դասակարգը՝ ապագային մեծապէս կրնայ օգտուիլ այդ արհեստի ճիւղէն. խնդիր է սակայն հանրացնել եւ օգտակար ընծայել գիտնալ տալ զայն, որու մասին կը հրաւիրենք նոյն որբանոց-արհեստանոցի խնամակալութեան ուշադրութիւնը եւ Առաջնորդարանի աջակցութիւնը, որպէս զի այսուհետեւ ալ նախորդ շրջաններու պէս ունայն աշխատութիւններ թափուած չըլլան։

«—Ս. Կարապետ վանքի փոխանորդ-վանահայր Տ. Վարդան վրդ. հոս եկաւ վանքի միաբանութեան ձմեռուան պիտոյքները հայթայթելու համար։ Ցիչեալը պատիւ ունեցաւ տեսնուելու նաեւ Վսեմ. կուսակալ եւ կառավարիչ փաշաներուն ինչպէս նաեւ պաշտօնական եւ անպաշտօն անձնաւորութեանց հետ։»

—Ս. Պատրիարքը չորեքշաբթի գիշեր Պատրիարքարան մնաց եւ երէկ առաւօտ ներկայ գտնուելով Մայր եկեղեցւոյ աւարարողութեանց, քարոզ խօսեցաւ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։ Ն. Սրբազնութիւնը իր քարոզին նիւթ ըրած էր Շնորհալիի «Հաւատով խոստովանիմ»ը եւ առաջին տունը ձեռք առնելով, անոր իւրաքանչիւր նախադասութիւնը երկարօրէն մեկնաբանեց, ժողովրդեան հասկնալի կերպով։

Ն. Սրբազնութիւնը խօսանալով Երրորդութեան Խորհուրդին վրայ քարոզել յառաջիկային, ջերմապէս յանձնարարեց հաւատացելոց՝ բանալ չորունակ Շնորհալիին սոյն աղօթքը։

—Կայս. Իրատէ մը կ'արտօնէ Արտաշիրէ (Սինձ) եկեղեցիին նորոգութիւնը։

—Տնտես. Խորհրդոյ վերջին նիստին մէջ՝ որ տեղի ունեցաւ Ասլանեան Գէորգ էֆ.ի ատենապետութեամբ, հետեւեալ տնօրինութիւնները եղան.—1. Խորհուրդը, Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեան համաձայն, ուշադրութեան առարկայ ըրաւ Գանտիլլիի թաղային գործոց վիճակը [illegible]

[illegible]

—Գ. Եկմալեան, Ռուսահայ ծանօթ երաժշտագէտը, որուն առողջական վիճակը ծանրապէս խանգարուած էր, բաւական դարմանուած ըլլալով, իր անյոյս վիճակէն փրկուեր է եւ մինչեւ իսկ բաւական ըսեր է օրական մէկ քանի ժամ մտաւորական պարապումներ ունենալ։

ԱՐԺԱՆԱՒՈՐ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆ ՄԸ

Արեւելքի չորեքշաբթի օրուան թիւով խօսեցանք Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի երկասիրած Հաւաքածոյ Միջազգային Դաշնագրոց Օսմ. Կայսրութեան ֆրանսերէն գործին Դ. եւ վերջին հատորին հրատարակման վրայ։ Լեվընդ Հերըլս մտաւոր գնահատական մը նուիրած է այս կարեւոր երկասիրութեանը, զոր թարգմանաբար կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն նոյնքան հաճոյքով՝ որքան արժանաւորապէս չեշտուած են անոր մէջ բազմահմուտ իրաւագէտին աշխատասիրութեան յատկանշական մասերը.—

«Առաջին ակնարկով, թերեւս մտածուի թէ Օսմ. Կայսրութեան միջազգային դաշնագրերու եւ պայմանագրերու այսպիսի հաւաքածոյ մը շահեկանութիւն ունի միայն պատմաբանին, դիւանագէտին կամ ուսած պաշտօնատարին, որոնք պարտաւոր են գիտնալ իրենց կառավարութեանց դաշնագրերն ու պայմանագրերը միւս Տէրութեանց հետ։ Ասիկա ինքնին մեծ արժէք մըն է արդէն, մանաւանդ եթէ ի նկատ առնենք թէ քիչ երկիրներ ունին այսպիսի կարեւոր գործ մը իրենց յատուկ, ուր երկար ու համբերատար խուզարկութիւններով հաւաքուած նիւթերը դասաւորուած ըլլան այնպիսի ժամանակագրական ու գործնական կարգաւորութեամբ մը որ մէկ ակնարկով կարելի ըլլայ անմիջապէս գանազանել էական վաւերագրերը՝ երկրորդական կարեւորութիւն ունեցողներէն։ Բայց աս չէ միայն իր արժանիքը։ Գործն իր ամբողջութեամբ գործնական ոգւով մը խմբագրուած է։ Մեծանուն հեղինակը իր տրամադրութեան ներքեւ գտնուած բազմաթիւ նիւթերուն մէջ գիտցած է ընտրել զանոնք որոնք ընդհանուր շահեկանութիւն ունին, եւ առաւելակշիռ տեղ մը տուած է անոնց։ Եւ որովհետեւ ամբողջ բնագրերուն ընդօրինակումը կրնար գործին ծաւալն ընդարձակել, իր գործնական հանգամանքին վնասելու աստիճան, հարկ էր պակսեցնել անկարեւորները, ամբողջապէս հրատարակել կարենալու համար զանոնք որոնց ամբողջական հրատարակումն օգտակար էր, ինչպէս նաեւ զանոնք որոնց համար կը բաւէր ընթերցողը ղրկել բուն աղբիւրին, խուզարկութիւնները դիւրացնելու չափ ճշգրիտ առաջնումներով։ Վերջապէս վաւերագրերն առնուած են կա՛մ բուն դաշնագրերուն բնագրերէն, եւ կամ այդ նախորդ հաւաքածոներէն որոնք ամէնէն վաւերական հանգամանք մը կ'ընծայեն։ Այս ամենքը ցոյց կուտայ թէ մանրակրկիտ եւ խղճամիտ աշխատութիւն մըն է, որուն կարեւորութիւնն աւելի աղէկ կրնան գնահատել այս տեսակ ուսումնասիրութիւններով պարապողները միայն։ Այս քառահատոր հսկայ աշխատութեան շնորհիւ, ընթերցողն ի ձեռին ունի մէկ վաւերական ստոյգ պատմագրութիւնն Օսմանեան Կայսրութեան յարաբերութեանց՝ օտար Տէրութեանց հետ, իր ծագումէն մինչեւ մեր օրերը, այնպէս որ քիչ երկիրներ կրնան պարծիլ թէ աւոր նմանն ունին։ Եթէ այս բազմօգուտ ու խղճամիտ աշխատութիւն Թուրքիոյ մէջ շատ մը ընթերցողներու համար իրենց երկրին քաղաքական պատմութիւնն ուսումնասիրելու պիտի ծառայէ, արտասահմանի մէջ ալ ոչ սակաւ օտար ընթերցողներու սխալ դատողութիւններն ուղղելու աւիթ պիտի ընծայէ։ Այս հաւաքածոն ուրիշ շահեկանութիւն մըն ալ ունի, զի արեւմտեան երկիրներէն բոլորովին տարբեր, Թուրքիոյ միջազգային դաշնագրերը մեծ կարեւորութիւն մը կը պահեն աս իրողութեան համար թէ անոնք երբեք գրեթէ չեն ջնջուած, եւ անոնց պայմանները տակաւին գործադրելի կը մնան։ Բայց ընթերցողներէն մեծ մասին համար, ամէնէն շահեկան մասն է այս չորրորդ հատորը, որ վերջին 25 տարիներու ժամանակամիջոցը կ'ընդգրկէ, եւ օրուան խնդիրներուն վերաբերեալ բոլոր վաւերագրերը կը պարունակէ մինչեւ անցեալ տարի։ Վերջապէս, այս գործը մեծ պատիւ կը բերէ բազմահմուտ հեղինակին՝ Թուրքիոյ ամէնէն նշանաւոր իրաւագէտին, որ օտար ականաւոր իրաւագէտներու պատուաբեր գնահատութեանց արժանացած է արդէն։ Իր հատորներէն մէկուն յառաջաբանին մէջ, հեղինակը կը ծանուցանէ թէ այժմ կը պատրաստէ մտաւոր գործ մը, որ պիտի պարունակէ Օսմ. Կայսրութեան ընդհանուր հանգամանք ունեցող այն օրէնքներն ու կանոնագրութիւնները, որոնք հաղորդուած են օտար կառավարութեանց։ Այս նոր հաւաքածոն ա՛լ աւելի գործնական կիրարկութիւն մը պիտի ունենայ ամէն վիճակի ու արուեստի վերաբերող բազմաթիւ անձանց համար։ Վերջապէս կ'ըսուի թէ մեծանուն իրաւագէտն ուրիշ գիտական աշխատութիւն մըն ալ կը պատրաստէ, որուն մէջ Օսմ. Կայսրութեան դաշնագրերն ու պայմանագրերը պիտի վերլուծուին, իրենց տակաւին գործադրելիութեան կամ հնութեան եւ անոնց տրուելիք իրաւաբանական մեկնութեան կրկնակ տեսակէտով։ Այս ուսումնասիրութիւնն ալ նշանաւոր ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէ այն անձանց որոնք քաղաքական ու դիւանագիտական իրաւագիտութեան խնդիրներով զբաղելու կոչուած են։

Պէտք է երախտապարտ ըլլալ այս գործի հեղինակին, ու կանխաւ ապահով ենք թէ ըստ իր թէեւ փոքրաթիւ հանրութեան մը կողմէ փութկոտ ու համակրական ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ այս գործը։»

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՆԻՑԱ, 15 Նոյեմ.—Իտալիոյ Թագաւորը ու Թագուհին, արտաքին գործոց նախարար Պ. Թիթթոնիի հետ, այսօր, Անգլիա ուղեւորեցան։

ԲՈՑՏԱՄ.—Այսօր հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Վիլհէլմ կայսեր խուչափողին վէրքը գրեթէ բուժուած է։ Կայսրը, երէկուընէ ի վեր, կրնայ ցած ձայնով խօսիլ։

ԺԸՆԵՎ.—Զուիցերիոյ կառավարութիւնը տասնըհօթը իտալացիներ վտարեց՝ զանազան անկարգութեանց մասնակցած ըլլալնուն համար։ Ուրիշ վտարումներ ալ մօտալուտ կ'երեւան։

ՑՐԷՏԷՆՍՊՈՐԿ.—Տանիմարքայի թագաւորը իր գահակալութեան 40րդ տարեդարձին առթիւ, ընդունեց գերման թիկնապահ Մոլթքէ զօրավարը որ Պրուսիոյ թագաւորին յանձնեց Վիլհէլմ կայսեր ինքնագիր մէկ նամակը։ Նաեւ Անգլիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը որ ծանոյց թէ Անգլիոյ բանակին զօրավար անուանուած է։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊՐԻՒՍԷԼ, 15 Նոյեմ.—Պելճիքայի ծերակոյտին ատենապետ Իւրզէլի դուքսը որուն քանի մը օր առաջ հանդէսէ մը վերադարձին կաթուած իջած էր, այս առտու մեռաւ։ Երկու տարիներէ ի վեր կը վարէր Ծերակոյտին ատենապետութիւնը։ Զարս օր առաջ միաձայնութեամբ վերընտրուեցաւ համակրական արտայայտութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—Իտալիոյ Թագաւորը ու Թագուհին, այսօր, Ֆրանսայէն անցան դէպի Շէրպուր, ուրկէ շոգենաւ պիտի նստին՝ Լոնտոն ուղեւորելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պոկոթայէն կը հեռագրեն թէ Քոլոմպիա բացարձակապէս չի ճանչնար Բանամայի անջատ վիճակը։ Պատերազմ մը անխուսափելի կ'երեւայ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսեր առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։ Այսօր կրցաւ ցած ձայնով խօսիլ երկար ատեն։

ՎԻԷՆՆԱ.—Լրագիրները կ'ըսեն թէ Ցունաստանի Թագաւորին եւ Ֆրանց Յոսէֆ կայսեր տեսակցութիւնը ամրապնդած է երկու երկիրներուն համաձայնութիւնը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Քոլոմպիոյ զինուորները Բանամայի վրայ կը քալեն։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը պիտի միջամտէ։

ԲԱՐԻԶ.—Բուռն փոթորիկ մը ծագած է Բոռ-Էլիզապէթի մէջ։ Վեց նաւեր եզերք նետուելով խորտակուեր են։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 1 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	21 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	21 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	16
Ռումէլիի Երկաթուղի զոց.	Ֆր.	137	37 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	137	75
Ամէնէն վար գին	»	136	62

ԲԱՑՈՒՄ 3 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	20 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	139	50
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		426	—
Տէրքօզ		257	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	50
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուիսանս		1	50
» պարտաթուղթ		492	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		497	—
Թրանսվալ		98	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		265	50
ավրիոմ		72	—
Անատոլըի Երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	82
« պարտաթուղթ	«	511	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	—

Բարիզ » »	Ֆր.	22	10
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	Մար.	18	78
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	99

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	04
Անգլիական ոսկի	»	109	31
Տօլ Էմբէրիալ	»	89	30
Քրիմիզ	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	29
Մէթալիք	»	—	—
Ռուսիի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	66

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Նոյեմբեր

Անգլիական * նասիւէ	87	81
Միացեալ պարտք	86	37
Սպանական Պանքա	18	50
Թուրքական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մոնոբոլ	54	50
Պուլկարական 1888	92	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	101	50
Օօմինիալ	105	—
Թրանսվալ	2	81
Այտին Երկաթուղի	14	50
Փոխանակագիր	25	400

ԲԱՐԻԶ, 14 Նոյեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	22
Միացեալ պարտամուրհակ բաց.	Ղրշ.	88	12
Միացեալ պարտամուրհակ գոց.	»	88	17
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	590	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի Երկաթուղի	»	144	—
Օսմ. Մաքսատուն	»	461	—
Օսմ. Ռէժի	»	276	—
Սըքօուրթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Թուրք Լիրան	»	1120	—
Իտալական Ռանթ	»	102	80
Սպանիական արտաքին	»	90	45
Թրանսվալ	»	99	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
Դէյամազեղ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 14 Նոյեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	60
Ռումէլի Երկաթուղի	»	146	50
Օսմ. Ռէժի	»	253	—

ՊԷՐԼԻՆ, 14 Նոյեմբեր

Թուրքլը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի Երկաթուղի	»	145	—
Անատ. Երկթ. պարտամուրհակ	»	103	10
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	240

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԷՕՂԼՈՒ 396

ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՃՐԱՑԱՆ ՎՐԱՑԻ ՑԱՐԻԸ

(Հէլլա Չըզգէնեանց զէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականին, գէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամածութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին։

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1904

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Գին 1 (մէկ) Դահեկան

Ցառաջիկայ 1904 տարւոյ Հիւանդանոցի պարզ Օրացոյցն հրատարակ ելած է խնամեալ եւ մաքուր տպագրութեամբ. ինչպէս մի քանի տարիներ այս անգամ եւս պարզ օրացոյցն իւրաքանչիւր աւուր եկեղեցական արարողութեանց համար մանրամասն ծանօթութիւններ պարունակելէ զատ պաշտամանց ընդհանուր կէտերու մասին յատուկ խրատականներ եւ հրահանգներ ունի։

Ի գիտութիւն պատուարժան հասարակութեան հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիւս ծանուցանել թէ՛ միայն հիւանդանոցիս պարզ օրացոյցն է որուն ճշդութիւնն վաւերացուած է Ազգ. Պատրիարքարանէ, հետեւաբար պէտք է ուշադիր գտնուիլ հոգաբարձութեանս կնիքին, ուր գրուած է «Սեփականութիւն Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի 1904»։

Հոգաբարձութիւնս գոհութեամբ սրտի կը ծանուցանէ թէ՛ բարեսէր ազգայնոց Հիւանդանոցիս նկատմամբ տածած սիրոյն եւ հոգածութեան իբր արդիւնք անցեալ տարի 60,000 հատ պարզ օրացոյց սպառած է, եւ լիայոյս է թէ աւելի եւս սպառման մեծ ասպարէզ մը տայ, եթէ իւրաքանչիւր անհատ առհասարակ փութայ գնել մէկ մէկ հատ որով հաստատութեանս մէջ խնամեալ 1100ի մօտ պատըսպարելոց նպաստած ըլլալու մեծ հաճոյքն ունեցած պիտի ըլլայ։

Վաճառման կեդրոնատեղին է հոգաբարձութեանս գրասենեակն Մեծ-Նոր Խան միջին յարկ Թ. 48, 49, 50, ինչպէս նաեւ կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ մուպաեաա օլունաճագ պիրինճի նէվ եէրլի տագիգինին 77 քիլօսան իպարէթ օլան պէհէր չուվալը մէճիտի 20 ղր. հիսապըլյա 84 պուչուք վէ Իզմիտ սօղանընըն մէճիտի 20 ղր. հիսապըլյա պէհէր աթիգ եւուզ գըյէսի 50 ղր. ատա թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ, մահը հալը բօնմինին պէշինճի չարշէնպէին կիւնիւնէ գատար եւուզտէ իւչ թէնզիլի պիլ գապուլ, թէզաքրիւր իտէն Ֆիյաթ հատտը լայըգընտա կէօրիւլտիւկի հալտէ, իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան, իթաեա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէեի միւթաահըպէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհաեէթ սահաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհատա կէլմէլէրի իլան օլունըր։

2 Նիսան 319 1—3

ՍԻՐՕ ՏԸ ՌԷՖՕՌ ԻՕՏԷ

ԿՈՒՐՄԾ ԵՒ ԸՆԿ.

SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրօ Անթիսքօռպիւթիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մորթի փշտիկներուն դէմ. ինչպէս նաև վիզի գնտիկները հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց և բոլոր դեղարանոց մէջ A.

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դասթէմունի, Դամասկոս, Գօնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բօլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ և հեռագրական օրտիններ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր և արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ կուբոններ և փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով և տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կու տայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, և ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ և գօնսինեասիօնով և ազատ անբրոզիթօյով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), և անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ և կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բուժէլի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը և Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաև Րումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրօմէսները և Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$% ֆրանսական և 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ համեմատ կ'աւելնայ։

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ ծննդարար ուտելիք տալու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ արում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու քննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիեննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօքօլաի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կայտառնան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և ատամնոց հիւանդանալու ախտայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆօսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու դիեցողներ, որոնց վերջին աստիճանի օգտակար, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

1—26

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒԻՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
56, Ռիւ տը Պօնտի
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐԿԱՆ
Եւ Գուիսթօֆլ անունը ամբողջ գրերով

Ձուլեն արծաթազօծում բոլոր տեսակներու
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ, ԻԶՄԻՐ՝ Ս. Ֆօրժիասէս 47, Ռուսթրաճը, ՍԵԼԱՆԻԿ՝ Գլխաւոր վաճառատանց մէջ ՊԵՅՐՈՒԹ՝ Մելքի և Մաճառէ.

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենայաւ խոյսնելին է։ Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը (20 Մէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի՝ արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Թօբհանէ, Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հաւուզը փողոց Օսմ. [illegible] դէմը։

Ենթագործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջասօֆ Մահմուտփաշա Զորլըլը խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։

194

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ

Դրամագլուխ եւ պահեստ

ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ. Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4

4—104

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔի ապահովագրական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի առնելու պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է ըլլալ պայմանագրութեան. [illegible] 3 տարի [illegible] 30 օր [illegible] 5 տարի [illegible] 5 առ 100 [illegible]

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա Յ. Ռ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ. Ընդհ. Գործակալ Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հալէթօղլու խան
Կալաթա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷԹԻԷՆ Ժ. ՊԻՍՄԱՃՕՂԼՈՒ

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքերը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ կուբոններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, սակարանի գործողութիւններ կը կատարէ, ամէն տեսակ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեան, պարգեւներու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, եւ այլն։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԷՐՈՓԷՇՆ ԵՒ ՀԷՆՏԵՐՍ
Ն ԲԱՔԸԼ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Նոյ. 1 18 ։ Միքէկէլի Մ[illegible]
Նոյ. 19ին Միքէկէլի [illegible]
» 25ին Միմկէլի, [illegible]
[illegible] 245 [illegible]
75 [illegible]
[illegible] 515 Թ. ՊԷՑՕՒ

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պօրթոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բաճող շոգենաւք.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամպէզ	3000	Թիպա	2560
Անպիօ	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Ծապըիս	2250
Քեանոքուս	3000	Քէրա	2250
Տագրոս	3000	Մէֆիս	2000
Օսմանլի	3000	Պապրին	1550
Մարթօթիս	2500	Պէլչէս	1500

Ֆարօս շոգենաւը, Դալմաթօ Նիլէկէն, ամսոյս դէպի 25ին Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Հ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ռէֆէթ խան ՎԷՍԹԻ ՄՕՍ և ԸՆԿ.

194 21, [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որէ ամբար երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Քամպանիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլօ	3229
Քամբանիա	12950	Քավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրրիա	2938
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2552
Ուլթոնիա	7392	Ալէքօ	218
Ուլթանի	7269	Շէրպուրկ	16 1

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ Jely et Seager

Մէյմէնէթի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 215

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր ժողովրդական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի քաղցրագոյն մը [illegible] փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապար նոր հանրագիտական բառարան մը։ [illegible]

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբաթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Ան ունեցած 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. [illegible] 10 տարէն [illegible]

Գայմանաւոր բաժանորդագինը նետեւեալն է.
- 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ թղթակազմ հատորով
- 225 ֆրանք կազմուած հատորով (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդատներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հատորի, [illegible]

[illegible] 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Նմուշ մը 16 երեսնոց [illegible]

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Ce.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ նշանդրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եառ.
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար Չարշը պօյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

COMP [image] RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Ցուլիս

Գշ. 4/17 Սէվաստօպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Տարտանէլ, Այնորօզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուսեամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 6/19 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 8/21 Մէթէլին, Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա, ժամ 10ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 9/22 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօր ի։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴՒՈՑ ԵՒ ԸՆԿ.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վէրդորիան	10500	Տալմաթ	3500
Սամինեան	10500	Էմիրզէրի	3500
Քէչարիան	10500	Արմենի	3500
Լանքաստրիան	9000	Տոմէրիան	3500
Տիլլաոէլֆիա	9000	Պոսնիան	3500
Քօլօմպիան	8000	Աթէնիան	3500
Լօրնեան	8000	Անատոլիան	3500
Քասդոնիան	8000	Մաքեդոնի	3500
Տիրոնեան	8000	Լէգալիան	2000
Տալէրնիան	3700	Միլօ	900
Վալոնիան	3700	Օբորդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսսոն	8[illegible]
Եօնիան	3500		

Ապրանքի ազդեցին կը խնդրուի իրենց ապրանքը ըլլալու փոխադրելու կամ Պալաթեան մաքսատանց հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ՖԷՅՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ Նուր-իհէզ [illegible]

500 [illegible]

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴՒՈՑ ՆԵՐԴՐ. ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիօ	186
Ալէրթ	3607	Դոնկօ	2906	Կրօտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճելօ	1541	Դուրօ	895	Հիրօ	775	Մարշելօ	3709	Ցիբիօ	1735
Արկոսօ	2271	Ելթօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրանտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Էմիլօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Ցմերօ	1300
Պօրտսիմօ	1264	Էուրօ	2383	Հօրացիօ	3600	Մօնթէզէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1076	Ֆլավօ	1713	Իւմակէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Քալինօ	841	Ֆլամօ	504	Ժակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Քըֆֆալօ	4431	Էալօ	2464	Ժուանօ	3540	Օտօ	4100	Թօլէտօ	1470
Քէյրօ	1671	Ժիտօրաօ	1520	Կիւէօ	1080	Օնտարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Քալիբսօ	1837	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Քամէօ	1244	Ձէրօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Քազօ	1094	Ձինլօտա	1828	Քօլոնօ	1700	Բօլօ	810	Վօլօ	1289
Զիբակօ	2729	Ձլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բիսլթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1881	Ձրանչեսքօ	4382	Լէքանտօ	2272	Բինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Քլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Բօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Քօլօրատօ	4235	Կիգանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Բոմէօ	1739		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։
Մօրիթօ շոգենաւը, Նաւապետ Փօքսնէյ։
Ալէքօ շոգենաւը, Նաւապետ Հիլ։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։
Քլիօ շոգենաւը, Նաւապետ Սընկ. Նոյեմբեր 13ին։

Դիմել առ գործակալս Ց. ՀԻԼ ՖԻՐԻՍՕՆ [illegible]

[illegible]

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1903 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ) կիրակի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն. ժ.	վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմն.	3	—
12	42	» Կեօքճէ Քըզըք	»	2	20
1	39	» Սապանճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ալայունթ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Եասսըճա	»	6	15
9	16	» Աք շէհիր	»	5	53
9	48	» Աղաճի քէօյ	»	5	13
10	30	» Ջավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» [illegible]-խանը	»	3	9
12	50	» [illegible]-Ինի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	Ժմն. Գօնիա	Մկն.	12	—
Իրկն.				Առաւ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմն.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Սաքըլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բօլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	Ժմն. Էնկիւրի	Մկն.	2	—
Իրկն.				Առաւ.	

ԱԼԱՅՈՒՆԹԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Թ. 322 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԵՐԹ Թ. 324 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Թ. 321 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԴԱՐՁ Թ. 323 խառն Իրկն. ժ.	վ.
2	35	12	45	Մկն. Ալայունթ	Ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմն. Քիօթահիա	Մկն.	1	40	11	4[illegible]

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Թ. 422 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԵՐԹ Թ. 424 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Թ. 421 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԴԱՐՁ Թ. 423 խառն Իրկն. ժ.	վ.
6	30	8	—	Մկն. Համիտիէ	Ժմն.	6	—	7	30
6	48	8	18	Ժմն. Ատա-Բազար	Մկն.	5	42	7	12